

РЕЦЕНЗІЇ

Рецензія на бібліографічний покажчик „Внутріартеріальне переливання крові“¹

В. Д. Янковський

Рецензований бібліографічний покажчик складається з звернення «До читача», передмови, написаної відповідальним редактором доктором медичних наук В. М. Країнською-Ігнатовою, і восьми розділів: «Загальні питання» — 21 праця; «Механізм дії» — 25 праць; «Показання і техніки» — 11 праць; «Внутріартеріальне переливання крові при термінальних станах» — 188 праць; «Внутріартеріальне переливання крові у хірургічній клініці» — 35 праць; «Внутріартеріальне переливання в акушерсько-гінекологічній клініці» — 18 праць; «Внутріартеріальне переливання крові в клініці внутрішніх і дитячих захворювань» — 3 праці і, нарешті, «Науково-популярна література» — 16 назв, а разом — 301 праця і 16 назв науково-популярних книг і статей.

Автор, звертаючись до читачів, пише: «Одним з найважливіших завдань, поставлених XIX з'їздом КПРС перед медичними працівниками, є скоріше впровадження в практику досягнень медичної науки, оволодіння складними методами лікування» (стор. 3). Завданням роботи є популяризувати метод внутріартеріального переливання крові, а також полегшити відшукування відповідної літератури.

Цілком погоджуючись з автором, слід визнати, що складання таких бібліографічних покажчиків, як рецензований, є своєчасним. Проте випуск покажчиків треба вівати тільки тоді, коли літературні джерела в них наведені досить повно.

На жаль, рецензований покажчик далеко не повний — в ньому пропущені не тільки повідомлення окремих вітчизняних авторів, які працюють в галузі внутріартеріального переливання крові і суміжних галузях (Н. В. Пучков, Т. С. Федотов і деякі інші), але й чомусь зовсім ігноруються праці радянського вченого М. М. Теребинського, який зробив великий вклад у світову медичну науку і свого часу працював в інституті, керованому С. С. Брюхоненком.

Як відомо, М. М. Теребинський задовго до зарубіжних хірургів, користуючись в ряді дослідів автожектором С. С. Брюхоненка, розробив і здійснив в експерименті метод відкритого оперування на клапанах серця, поклавши початок новому, дуже плідному напрямку хірургії серця. Зараз цей напрям широко і з успіхом поглиблюється хірургами в СРСР і інших країнах. Проте жодна з журнальних статей М. М. Теребинського не увійшла до покажчика, не включена в нього навіть вже давно ви-

¹ «Внутріартеріальне переливання крові» — бібліографічний покажчик, складений головним бібліографом Харківської державної науково-медичної бібліотеки Міністерства охорони здоров'я УРСР А. Д. Галаган, Харків, 1955, 47 стор.

пущена в світ монографія Н. Н. «Математичний клапан» (1940).

Викликає так термінальних станів, проблема оживлення зивок на роботи С. конаних і опубліковано чотири

Далі, з семи кованих ще до В. три (§ 173—175).

І нарешті, в «література» немає В. Д. Янковського лі виникає питання дальнього редактора та його учнів середньо не стосується

Зрозуміло, ш довідника значною саме не включена розвитку і досягнень проблеми оживлення

Незрозуміло, чивши до покажчика, ном, про що він с

Нам здається, донна література, те тільки би вигр

пущена в світ монографія вченого, присвячена цьому питанню (Теребинський Н. Н., «Материалы по изучению открытого доступа к атрио-вентрикулярным клапанам сердца. Экспериментальное исследование», М.—Л., 1940).

Викликає також подив, що в розділі «Нагнітання крові при різних термінальних станах» є посилання тільки на роботу С. І. Чечуліна «Проблема оживлення головного мозку» (стор. 34, § 232) і немає ніяких вказівок на роботи С. С. Брюхоненка по оживленню ізольованої голови, виконаних і опублікованих ним разом з С. І. Чечуліним (в покажчик не включено чотири такі праці).

Далі, з семи праць С. С. Брюхоненка і його співробітників, опублікованих ще до Великої Вітчизняної війни, в покажчик включено лише три (§ 173—175).

І нарешті, в останньому розділі покажчика «Науково-популярна література» немає посилань на статтю М. А. Шамшинова і на дві статті В. Д. Яковського, що популяризують праці С. С. Брюхоненка. Мимоволі виникає питання, чи є це все упущенням автора (а також і відповідального редактора), чи він свідомо ігнорував ряд праць С. С. Брюхоненка та його учнів і послідовників, маючи на меті якісь цілі, що безпосередньо не стосуються складання покажчика?

Зрозуміло, що в обох випадках цінність покажчика як вичерпного довідника значною мірою знижена. Це викликає тим більший жаль, що саме не включена в покажчик вітчизняна література, яка відбиває історію розвитку і досягнуті в нашій країні успіхи у великій і дуже актуальній проблемі оживлення вмираючого організму.

Незрозуміло також, якими міркуваннями керувався автор, не включивши до покажчика праці вітчизняних вчених, надруковані за кордоном, про що він сам пише у зверненні до читача (стор. 3).

Нам здається, що якби до покажчика була включена і вся закордонна література, присвячена зачепленим питанням, покажчик від цього тільки би виграв.